

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українським Робітничим Доім, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ВБИВСТВО В ЮГОСЛАВСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

До цього часу ми чули з часта про бійки в парламентах, про випровадження поліцією з сали опозиційних послів, про видавання послів судові й т. ин. Останні-ж вісти доносять, що в югославському парламенті послы урядової партії почали вже розправлятися з опозицією револьверами. Посол урядової партії застрелив двоє послів хорватської селянської партії й тяжко поранив трох, між ними й Стефана Радіча, провідника хорватської селянської партії.

Сварка в парламенті зайшла за підписання югославським урядом угоди з Італією, що після неї Італії мають право набувати землю в Югославії на 30 миль від Адриатичного моря. Та це тільки один з епізодів боротьби хорватських послів в югославському парламенті, що так трагічно закінчилося для останніх.

Югославія — це колишня Сербія, з додатком до неї Боснії, Герцоговини, Хорватії, Далмації та Чорногори. Ці додатки дістала Сербія після світової війни і тоді-ж таки з Сербії перетворилася вона в Югославію. Взв'язи ці додатки разом, вони значно перевищують Сербію як числом населення, так і розміром території. Хорватія, Далмація, Боснія й Герцоговина до війни належали до Австрії, а Чорногора була "самоїтимним" королівством. По війні аліанти, "визволюючи" народи, дозволили цим славянським народам об'єднатися під короною сербського короля. Об'єднуючи ці славянські землі, антантські дипломати знали, що Югославія сама собою поважною небезпечною іхній політиці сили не творитиме — з одного боку, а другого — Франції потрібна була відповідна сила під боком в Італії. Югославія зразу-ж таки почала сваритися з Італією за Фюме, а потім за Альбанію. Значить — Франції потрібна була сильна Югославія, як союзниця проти Італії. Тому антанта, об'єднуючи народи вищезгаданих славянських країн, не подбала про те, щоб всім тим народам була забезпечена бодай широка автономія. А це в свою чергу привело до того, що в нутрі Югославії стало провадитися міжпартійна боротьба й допити інтриги між самими буржуазними партіями.

Найвишачішу роллю в цій боротьбі відігравала селянська партія Хорватії й сумежних з нею Боснії й Далмації. Провідником цієї партії через довгі роки був Стефан Радіч. Під проводом С. Радіча ця партія розвинулася в могутню національно-революційну організацію, що грозила поваленням сербської монархії. В 1924 році С. Радіч розвинув дуже велику діяльність, його імя часто появлялося на шпальтах світової преси. Того року він відвідав ряд європейських країн, навізуючи зносини з революційними організаціями. В серпні 1924 року у Відні він навізую зносини з представниками болгарських селян та революційним комітетом Македонців, що стояв під проводом комуністів.

В жовтні того-ж року боротьба селянської партії під проводом Радіча за республіку в Югославії привела до повалення кабінету Давидовича. Король, злякавшись діяльності Радіча, казав сформувати такий кабінет, в якому бодай-б заступили всі партії. Це не привело ніяких результатів і цілих три тижні Югославія була без уряду. В країні йшло до революції. В Загребі, столиці Хорватії, прийшло до збройної боротьби між поліцією й революціонерами.

Нарешті до влади прийшов знову старий сербський реакціонер Пашіч, який повів гостру політику терору проти комуністів і проти селянської партії Радіча, арештуючи всіх видатних її лідерів, в тому числі й Радіча. За кілька днів в першому й другому тижнях січня 1925 року арештовано було тисячі членів селянської партії, а Радіча поставлено перед суд за державну зраду. Суд в Загребі Радіча виправдав, але уряд передав справу найвищому судові в Білгороді, який також звільнив Радіча. Однак старий реакціонер Пашіч наказав знову арештувати Радіча за те, що він у Відні "змовлявся з більшовниками", що переписувався з радянським представником й за інші "страшні" річи.

В лютім 1925 року відбулися вибори до югославського парламенту, в часі яких уряд Пашіча задував в тюрми всіх комуністів і революційних робітників. Однак селянська партія Радіча вибрала 68 послів і Радіч, оскаржений за державну зраду, знову зівстав вибраний до парламенту, як провідник опозиції. В Березні, коли зібрався парламент, прокуратура предложила проти Радіча нові обвинувачення, цим разом вже за зв'язки з Комуністичним Інтернаціоналом, з македонськими революціонерами, за образи маєстату, а Пашіч зажадав від парламенту уневажнення всіх посольських мандатів хорватської селянської партії й видання судові Радіча та його посідовників. При обговорюванні цього питання — в парламенті прийшло до бійки, в часі якої самому голові парламенту було розбито голову, й тільки поліція привернула "спокой".

Однак Радічеві тоді нічого не сталося. Радіч не був справжнім революціонером ніколи, навіть тоді, коли він в 1924 році відвідав Радянський Союз, навізуючи тісні зносини з Селянським Інтернаціоналом. Радіч був чоловіком настроїв. І коли Пашіч встановив в Югославії залізну диктатуру сербської буржуазії, коли він задував в тюрми тисячі революціонерів, комуністів, де багато з них наложили головою, коли він загнав в підземелля робітничі організації, то Радіч злякався цієї залізної руки й разом із своїм замордованим сестрицем покаявся перед сербською буржуазією, зів'язав зв'язки з революційними організаціями й став "льовлянською опозицією", парламентарним блазнем уряду Пашіча.

Однак сербська буржуазія ніколи не забувала йому його

попередньої діяльності і відплатилася йому 20. червня на засіданні парламенту.

Хорватія й Далмація межують з Адриатичним морем. Тож угода Югославії з Італією про те, що Італії можуть набувати собі землю в Югославії на 30 миль від моря — відноситься якраз до земель Хорватії й Далмації, тобто до земель, що їх репрезентує партія Радіча, й тому ця партія поставила опір угоді.

Та хто би там не був Радіч — був він революціонер чи буржуї — зараз не в тому суть справи, але в самому парламенті. Парламент — це найвище досягнення демократії, це її ідеал "народовласть". Тимчасом цей ідеал на наших очах у всіх буржуазних країнах перетворюється в осередок скандалів, які бють по шиї тих, що бачуть в парламенті спасення людства. Від розбивання посольських годів крилами, від викидання послів з парламенту поліцією, від видавання послів судові для пакування їх в тюрми — прийшло до вбивства в парламенті револьверів для побороювання своїх політичних противників. Вбивства в югославському парламенті двоє послів і поранення трох не можна уважати особистим актом Пуніка Ратчіча. Ратчіч тут являється виконавцем волі тої групи, чи класи, інтереси якої він заступає. Ратчіч є послом урядової сербської партії. А день перед тим міністер югославського уряду перестерігав Радіча, що він, Радіч, "одного гарного дня стратить свою голову в парламенті". "Пророцтво" міністра сповнилося зараз-же на другий день.

Так починає розправлятися пануюча класа із своїми противниками в парламенті, так сама вона зводить свою "демократичну" інституцію до осередку неучуваних скандалів, а тим самим дискредитує її в очах працюючих.

ЗАЯЦІ І ЛЬВИ.

(Із щоденних спостережень.)

Велика світова війна та післявоєнне миролубне і справедливе хоч і досить суворе державне правління буржуазії сильно зарисували і поглибили питомі риси характеру отих людей, про яких говориться, що в них все людське, крім людського серця і гідності.

Серце в таких людей немає людських прикмет і належить до самого гіршого сорту заяч'я серцець, так само немає у них гідности та самопашани. Вони звичайно говорять:

— Бери все мое, роби зі мною, що хочеш — тільки при житті зостав.

Вони, бач, хочуть жити як будь, а як умирати, то лише "своею смертю", наприклад — з голоду. Це безвільні істоти, що в своїй минулому "попеклися на гарячому, а тепер і на холодному дуять".

Таку людину удар в лице, а вона чмок тебе в руку та ще й скаже:

"Бий, приятелю, бий ще, добродію, і в друге лице, бо мене... ох, як мене приятелю..." Як почне промовляти до тебе та вихвалити твою ласкавість та благодать і прохати...

Або візьми та навмисне штовхни таку людину, щоб аж носом у землю заперола... Тоді вона скоро звернеться на ноги, скоренливо обтірається, скоренливо зробить таку солідку міну, як молода жінка до свого чоловіка в першій половині медового місяця, — та головою все в діл хить та хить:

— Дякую, ласкавий пансе, ширю дякую, хай бог дає здоров'я, та панування тобі та диточкам твоїм, що за мене не забуваєш...

А стане на вулиці голодний погадає, як кіт на сало, на харчеві продукти, що лежать купами за виставними шибками, то підійде до нього "добродію", поглядить декілька разів своє стече черево та скаже:

— От і бачиш! Всего доволі, їдз аж розпережися. А якісь люди такі відважилися пустити поголоду, що в Канаді є голодні. Якеж тут бути тому голодові, як очевидний факт е, скільки то всякого харчу гние по великих складах і склепах.

А чоловік з зачям серцем зловитися за порожній живіт та так через силу як не зарежоче:

— Ой-ой-ой... ох... ой, ото який брехуні, оті голодні в Канаді. Тьфу та пек!.. Бач, чого злі люде не вдумують, до чого не добрешуться?! Ах, ой, в такий багатий країні, під такими справедливими і розумними панським володінням, що тільки він дбає про добробут своїх горожан — та й голодні... ох... ой... ах... ой-ой-ой...

Ще що панозі догодити. А скажеж йому:

— Бачиш отих робітників, що вкладають трамваєві рельси, або тих, що он ді будують? Поглянь, як вони зв'язані працюють — піт так і коїтється з них. Як би робітників у Європі попрацював так один

і працюють у них. Тих і працює на землі всім, не панам, не полам, не підпанкам, але всім працюючим...

Та ба! Коли-ж воно так ще

не е! Ряди свідомих і зв'язаних робітників зростають день-денно, але е ще багато неспівідомих...

Та е всякі дані думати, що терпець урветься скорше й тим, в яких ще зачє серце, урветься скорше, як їхнє життя і вони вступлять у ряди революційної армії працюючих, яка бореться за свої людські права.

Груцик.

СТАН ЗАСІВ НА УКРАЇНІ.

За відомостями Наркомзему умови розвитку засівів в Україні були на протязі останньої декади травня цілком сприятливі і що до тепла і що до кількості спадів для більшости районів України.

Засіви озимого жита на протязі останньої декади травня значно покращали по всій західній частині У.С.Р.Р. та на самому сході. Гарний стан засівів озимого жита відзначено на чернігівському Поліссі, а також в Сумській, Ізюмській та Куп'янській округах.

З поодиноких пунктів степової смуги повідомляють, що там жито вже почало цвісти. Майже по всій україній жито колоситься і тільки по окремих місцях (чернігівське Полісся та крайній схід) жито "виходить у стрілку".

Засіви озимого пшениці теж значно покращали на заході, в східній частині Шепетівської округи, та в деяких округах Волинської, Роменської та Сумської округ. Всюди озима пшениця "виходить у стрілку", крім західної частини Шепетівської округи, де останнім часом було значне похолодання.

З ранньої ярини засіви яри

пшениці покращали на лівобережжі, в лісостеповій смузі та в північно степовій смузі.

В гарному стані засіви віса, особливо в Шепетівській округі, Уманській, Черкаській, на північному сході України та біля Куп'янського, Ізюму та Артемівського. Засіви ячменю також покращали всюди, крім південно-східного степу.

Що до розвитку засівів ранньої яри, то вони в південній половині України "виходять у стрілку", а в північній частині лише "куцаються".

З пізньої яри особливо гарний вигляд мають засіви протам жито вже почало цвісти. Вони розвивають вже другі листки, хоча засів протам не закінчено. Не закінчено е також сіви гречки. Засіви кукурудзи здебільшого гарні в західній половині України та задовольняючі на сході. Стан сходов картоплі цілком задовольняючий, а по багатьох місцях навіть гарний. Здебільшого задовольняючі також засіви цукрового буряку, а подекуди вони навіть гарні. Проте е місяць, де засівам буряку грожують шкідники — (бурякова свинка, земляна блоха то що).

природно. Пай-Чун Сі, що розгромив робітничі організації в Шангаї й Ганкові, що замучив тисячі робітників в тих містах, нік не міг розраховувати на піддержку пекінського робітництва. І навіщо, коли генерал-бандитські війська — найкраща опора! Вкінці, яка-ж тепер ріжниця поміж манджурськими й неманджурськими мілітаристами? Ніякої! Це потверджує ще один факт.

Якраз в той час, коли націоналістичні війська вступили в Пекін, кантонські націоналісти розстріляли 17 шкільних дітей, з того 14 дівчат і 3 хлопці. Розстріляли за... комуністичну пропаганду. Видко, що революційний дух глибоко просив в широкі трудові маси Китаю, коли й шкільні діти стали небезпечними для нових мілітаристів. І єдине средство що залишилося в них для боротьби з дітьми, це — розстріл...

Всі ці події не вирішили ні одної проблеми в Китаю. Положення робітництва й селянства за останні два роки значно погіршилося. З голоду примірають а то й умирають десятки мільонів. А імперіялісти закріпилися ще сильніше. Навіть буржуазна преса відкрито признає тепер, що націоналісти — це нове угрупування мілітаристичних класів. Китай знову розштовханий поміж цими мілітаристами і кожний шматок — це самодержавна сатрапія. Одним словом — нова декорація для старої, добре відомої кривавої гри...

В. В.

ЩЕ РАЗ В ТІЙ САМИЙ СПРАВІ.

ЗАЯВА Ц.В.К. ТУРФДІМ.

Старанням спіарської компанії відбувалася минулого тижня у Вінніпегу, в Рояд Александра готелі (також і у Вокер театрі) вистава досгненн "ню Кенедіанс" у формі ручних виробів, получених з національними концертами та танками.

Ця вистава, зрозуміло, відбувалася не з любови до самих "нових Канадійців", але як засіб реклами. В цій виставі брала участь одна з "патріотичних" українських організацій. Щоб краще розголосити як саму виставу, так і концерти, знову вжито було фотографії Дівочіи Мандолінової Орхестри ТУРФДІМ, фотографії її солісток, як також танцюристок і дітей танцюристів з школи відділу ТУРФДІМ у Вінніпегу, хоч ніхто з них участі в цій "виставі" не брав і ніхто їм до вистави цих фотографій не давав, а тимбільше — ніхто з аранжерів "вистави" не звертався ні до наших організацій, ні з особиста до тих осіб, що їх фотографіями що виставу рекламували, щоб дозволити їм вживати фотографій наших мистецьких гуртків.

Фотографії вище згаданих наших гуртків були вжиті як у спеціальній летючій, так і виставлені коло Вокер театру та коло спіарської готелю. Це тимбільше прикро, що ті, які послуговувалися для реклами фотографіями наших справжніх мистецьких сил, самі українську пісню й танки за репрезентували перед глядачами, як нам доносять, далеко не по мистецьки.

Ц. В. К. ТУРФДІМ.

НОВА СЕЛЬРОБІВСЬКА ГАЗЕТА.

У Станіславові вийшло перше число нової сельробівської газети "Нове Слово". Перші дві сторінки газети сконфіскувала панська цензура. Дві дальші сторінки присвячено справі єдності Сельробу.

СІРЧАНИЯ ДОЩ У КОЛОМІИ.

З Коломіи повідомляють, що вночі і рано в середу 23. травня падав на Коломію окролицею дощ із жовтаним пилом. Знову повстали цілі байки, звідки цей піл. Дехто припускає, що з вулькану, а дехто, що це осад того газу, що вибух у Берліні... Загалом називають це "сірчаним дощем".